

<http://www.israelsmisjonen.no/ressurser/materiell/prekenverksted>

5. søndag i treenighetstiden – 01. juli 2012

Prekentekest: Matt 7,21-29

Lesetekst I: Ordspr 7,1-3

Lesetekst II: 1 Kor 3,10-18

Blant hyklere og husbyggere

Advarsel og påminnelse

Hva har falske profeter og uforstandige predikanter med husbygging å gjøre? Avslutningen av den talen som mange har kalt et retorisk mesterverk, kobler sammen to situasjoner og fortellinger som tilsynelatende ikke hører så nøye sammen:

For det første advarselen mot hyklere, falske profeter og aktivister som selv tror de står i *Den godes* og *det godes* tjeneste. For det andre påminnelsen om å sikre et skikkelig fundament for ethvert byggverk. Fellesnevneren for disse to avslutningseksemplene i Bergprekenen handler om sammenhengen mellom ord og handling; å høre og å gjøre. Slik sett oppsummerer Jesus hele hensikten i sin disippelundervisning: Troen og etterfølgelsen handler ikke primært om rette meninger og et aktivt liv, men om en rett relasjon og en forpliktet lydighet på Guds vilje.

Jesu etterfølgere

Bergprekenen er nemlig ikke en tale til ”folk flest”, men til oss som vil være Jesu etterfølgere. Til oss lyder ikke bare budskapet om troens grunnsannheter, men også hvordan vi skal leve vårt liv i denne verden. Lederen for verdens eldste menighet, den messianske menigheten i Jerusalem – som for øvrig var Jesu egen bror – oppsummerer det på følgende vis: Dere må gjøre det Ordet sier, ikke bare høre det, ellers vil dere bedra dere selv. For den som hører Ordet, men ikke gjør det Ordet sier, ligner en mann som ser på ansiktet sitt i et speil. Han ser på det, går sin vei og glemmer straks hvordan han så ut (Jak 1,22-23). I vår tekst handler dette om et ”innenfor” eller ”utenfor”, om å komme inn i himmelriket eller bli avvist. Så radikalt og alvorlig taler Jesus. Våger vi i dag å tale som Jesus?

Jesu ord og troens sannheter motiverer og inspirer til handling. I omvendt rekkefølge kan vi si at den gode handling springer ut av den rette tro i takknemlighet og lydighet mot Guds suverene vilje.

Bergprekenen som Jesus-fortelling

Bergprekenen er mer enn bud og formaninger. Dypest sett handler det om ham som alene maktet å leve opp til sine ord. Om ham som kan si at det er fullt samsvar mellom liv og lære, ord og handling. Slik sett taler Jesus dypest sett om seg selv som et forbilde, men også som

den som kom for å leve vårt liv. Bare ved sitt rettferdige og fullt integrerte liv kunne han også bære vår skyld og straff, og slik bli dømt i vårt sted.

Folket gir Jesus karakter som en større rabbi enn noen av de andre skriftlærde. Han lærer med myndighet og autoritet. Det betyr at hans lære både er forankret i åpenbaringen av Guds vilje, og samtidig appellerende og relevant for livet her og nå. Etter 2000 år med sterk splittelse mellom jødedom og kristendom, er det interessant å merke seg at flere jødiske rabbinere de siste årene har talt positivt om Jesu jødiskhet, og anerkjent hans etiske program og undervisning. Noen snakker om "å hente Jesus hjem igjen" til den jødiske familie han tilhører. Det innebærer likevel ikke tilslutning til alt Jesus lærer, og slett ikke til hvem han er: Guds Sønn og Israels Messias.

Den sanne profeten

Samtidig fremstår Jesus som noe mer enn skriftlærd rabbi. Jesus er den sanne profet i motsetning til de falske. Vi hører om mange profeter i Israels historie. Det er de "falske" som gjerne sier det folk vil høre, nedtoner eller forvrenger Guds vilje eller lever hyklerisk. I motsetning til disse, reiser Gud opp sanne profeter. I en av de andre store talene til Jesus som evangelisten Matteus refererer, kommer temaet tilbake. Det synes å være et kjennetegn på "den siste tid" at falske messiaser og profeter fremstår, gjør tegn og under, og fører folk vill (Matt 24,11 og 24) Kjennetegnet på hva som er ekte og sant, er derfor ikke det store og mirakuløse, men det innholdsmessige og troverdige. Fundamentet. Lydigheten mot Ordet.

Jesus er mer enn rabbi og profet. Han er mer enn formidler av et budskap. Han er selve budskapet. Grunnfjellet. Det er den som hører "mine ord", sier Jesus, og gjør etter dem som viser seg å være klok og god bygningsmann. I leseteksten fra Ordspr 7,1-3 heter det at ordene og budene er selve livsgrunnlaget og derfor må tas vare på. Med henvisning til den jødiske trosbekjennelse (5 Mos 6,8), heter det at ordene skal bindes fast til fingrene og skrives på hjertetavlen. Religiøse jøder konkretiserer dette tre ganger om dagen når de binder om seg sine bønnereimer på pannen, ved hjertet (venstre arm), rundt hånden og på ringfingeren.

Gjenreisning av et folk

Intimiteten mellom jord og himmel, ord og handling, er forutsetningen for et hus som vil bestå. Jesu bruk av husmetaforen gir gjenklang hos folket. Uttrykket "Israels hus" er et sentralt kollektivt og profetisk begrep som nettopp omtaler det folket som hører Herren til. Husbygging på fjell handler derfor i sin opprinnelige sammenheng nettopp om gjenreisningen av det jødiske folk som Guds folk. Det er dette profeten sikter til når han taler om den nye pakt som skal sluttes med Israels og Judas hus: Den dagen skal Gud selv legge sin lov i deres sinn og skrive den i deres hjerter. Den dagen skal de alle kjenne Herren (Jer 31,31-34).

Rett relasjon og rett liv handler altså om delaktighet i den nye pakt. Jeg har aldri kjent dere, sier Jesus til noen av dem som har profetert i hans navn, drevet ut onde ånder og gjort mirakler. I den nye pakts virkelighet har vi fått en ny Ånd, et nytt sinn og en ny kraft som vil det Jesus vil. Det er Åndens gjerning i oss og ved oss som derfor er det sanne kjennetegn; ikke vår fromhet eller aktivisme.

Rolf Gunnar Heitmann

Generalsekretær i Den Norske Israelmisjon

rolf@israelmisjonen.no